Муниципальное бюджетное образовательное учреждение «Полянская средняя общеобразовательная школа»

«Рассмотрено»
На заседании методического объединения учителей гуманитарного цикла МБОУ «Полянская СОШ»
Протокол № 1
от «28_» августа 2019г
Руководитель МО Сабирзянова Г.Г. /____________

«Согласовано»
Заместитель директора по УВР МБОУ «Полянская СОШ»
Кузьмина О.В. /____________

Протокол № 1 от «28» августа 2019 г

«Утверждаю»
Директор МБОУ «Полянская СОШ»
Ашмарина О.А./____________
Приказ № 114
от «28» августа 2019 г

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по родному литературному чтению начального общего образования
1 класс

Год разработки: 2019
Срок реализации: 2019-2020

Программу составила:
Сафиуллова Минезия Равиловна
учитель татарского языка и литературы,
1 кв. категории

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Рабочая программа составлена на основе примерной рабочей программы учебного предмета «Татарская литература» для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык как государственный) («Литературное чтение» («Әдәби уку»), 1-4 классы) Р. З. Хайдаровой , Р. Л. Малафеевой.

Рабочая программа рассчитана на 33 часа в год, 1 час в неделю в соответствии с примерной программой общего образования и Государственным образовательным стандартом

Учебный план МБОУ «Полянская СОШ» Спасского муниципального района РТ

Основная образовательная программа начального общего образования МБОУ «Полянская СОШ»

Литературное чтение является основой нравственного воспитания учащихся на уровне начального общего образования. Оно, являясь одним из базовых предметов на уровне начального общего образования, способствует формированию позитивного и целостного мировосприятия младших школьников. Средствами этого предмета формируется функциональная грамотность школьника и достигается результативность обучения в целом. Освоение умений чтения и понимания текста, формирование всех видов речевой деятельности, овладение элементами коммуникативной культуры, приобретение опыта самостоятельной читательской деятельности – это те метапредметные задачи, которые целенаправленно и системно решаются в рамках данной предметной области. Именно чтение является основой всех видов получения информации, начиная с ее поиска в рамках одного текста или в разных источниках.

Основной целью обучения литературному чтению на неродном языке является развитие у ученика умений читать тексты, понимать содержащуюся в них информацию, который впоследствии сможет использовать свою читательскую деятельность как средство самообразования.

Для достижения этой цели ставятся следующие разноплановые предметные **задачи:**

1. понимание содержания: определять и выделять основную событийную или иную линию произведения, выделять тематику и проблематику (духовно-нравственная);

2. извлечение художественной информации: выделять основную мысль автора, понять образное мышление писателя (духовно-эстетическая);

3. понимание формальных признаков произведения: определить жанр текста, главных и второстепенных героев (литературоведческая).

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Особое место в рамках литературного чтения занимает накопление опыта самостоятельной (индивидуальной и коллективной) интерпретации художественного произведения, который развивается в разных направлениях читательской и речевой деятельности (от освоения детьми разных видов и форм пересказа текста до формирования умений анализировать текст, обсуждать его и защищать свою точку зрения; от формирования навыков учебного чтения по цепочке и по ролям до получения опыта творческой деятельности при инсценировке, драматизации и создании собственных текстов и иллюстраций по мотивам художественного произведения).

Круг детского чтения в программе определяется по нескольким основаниям. Первые два связаны с формированием мотивации к чтению и созданием условий для формирования технического умения чтения. Так, на начальном этапе обеспечен приоритет стихотворных текстов или прозаических текстов с повторяющимися словами, словосочетаниями, предложениями, абзацами (с целью создать впечатление успешности чтения, что очень важно в период формирования технического умения чтения). Также обеспечен приоритет текстов шуточного содержания, способных вызывать немедленную эмоцию радости и смеха (поскольку чувство юмора является основной формой проявления эстетического чувства в этом возрасте).

Тексты отобраны с учетом их доступности восприятию детей конкретной возрастной группы. Другие основания отбора текстов связаны с необходимостью соблюдения логики развития художественного слова от фольклорных форм к авторской литературе; с необходимостью решать конкретные нравственные и эстетические задачи, главные из которых складываются в определенную нравственно-эстетическую концепцию, развиваемую на протяжении всех четырех лет обучения; с необходимостью обеспечить жанровое и тематическое разнообразие, создавать баланс фольклорных и авторских произведений, произведений отечественных и зарубежных авторов, произведений классиков детской литературы и современных детских авторов конца XX – начала XXI века.

Существенной проблемой является методический отбор текстов для начального этапа обучения. В силу ограниченности языковых возможностей учащихся данной ступени тексты для чтения приходится обрабатывать и адаптировать. К приемам обработки и адаптации относятся сокращение, замена сложных грамматических конструкций на более легкие. При этом могут быть сохранены сложные слова, ранее незнакомые учащимся, но доступные пониманию. Важную роль играет также приведение текста в соответствие с условиями восприятия при помощи сносок, бокового словаря, иллюстраций. Именно использование опор является наиболее продуктивным способом методической обработки текстов и сближающим процесс

иноязычного чтения с естественным. Одновременно происходит наращивание словаря учащихся, обогащается их языковой опыт, что позволяет постепенно усложнять смысловое содержание текстов, развивать читательские умения школьников.

Вывод: чтение на неродном языке как вид речевой деятельности и как опосредованная форма общения является самым необходимым на данном этапе. Процесс чтения базируется на технической стороне, то есть на навыках, которые представляют собой автоматизированные зрительно-речемоторно-слуховые связи языковых явлений с их значением, на основе которых происходит узнавание и понимание письменных знаков и письменного текста в целом и, следовательно, реализация коммуникативного умения чтения.

Практический компонент цели обучения чтению как опосредованной форме общения на неродном языке предполагает развитие у учащихся умения читать тексты с разным уровнем понимания содержащейся в них информации.

Однако при обучении чтению важно не только формирование у учащихся необходимых навыков и умений, обеспечивающих возможность чтения как опосредованного средства общения, но и привитие интереса к этому процессу.

ЛИЧНОСТНЫЕ, МЕТАПРЕДМЕТНЫЕ И ПРЕДМЕТНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ОСВОЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Личностные результаты:

принятие патриотических ценностей, ощущение себя гражданами многонационального государства России;

овладение знаниями о культуре татарского народа, уважительное отношение к культурам и традиционным религиям народов России;

усвоение основных морально-нравственных норм татарского народа, умение соотносить их с морально-нравственными нормами русского народа и народов России;

уважительное отношение к иному мнению, истории и культуре всех
народов;

уважительное отношение к семейным ценностям, проявление доброжелательности, понимания и сопереживания чувствам других людей.

Метапредметные результаты:

активное использование речевых средств для решения коммуникативных и познавательных задач;

использование различных способов поиска учебной информации в справочниках, словарях, энциклопедиях;

овладение навыками смыслового чтения текстов в соответствии с целями и задачами, действиями сравнения, анализа, синтеза, обобщения, установления причинно-следственных связей, построения рассуждений;

умение слушать собеседника и вести диалог, признавать различные точки зрения и право каждого иметь и излагать свое мнение, аргументировать свою точку зрения.

Предметные результаты:

понимание литературы как средства сохранения и передачи нравственных ценностей и традиций многонациональной и мировой культуры;

формирование представлений о Родине и ее людях, окружающем мире, культуре, понятий о добре и зле, дружбе, честности;

формирование читательской компетентности, потребности в систематическом чтении;

овладение чтением вслух и про себя, приемами анализа художественных, научно-познавательных и учебных текстов с использованием элементарных литературоведческих понятий;

использование разных видов чтения:

- с пониманием основного содержания (ознакомительное чтение);
- с полным пониманием содержания (изучающее чтение);
- с извлечением необходимой, значимой информации (поисково-просмотровое чтение);

умение осознанно воспринимать и оценивать содержание и специфику различных текстов, участвовать в их обсуждении, давать и обосновывать нравственную оценку поступков героев;

умение самостоятельно выбирать интересующую литературу, пользоваться справочными источниками для понимания и получения дополнительной информации;

умение устанавливать причинно-следственные связи и определять главную мысль произведения, делить текст на части, озаглавливать их, составлять простой план, находить средства выразительности, пересказывать произведение.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Виды речевой и читательской деятельности. Восприятие речи на слух, понимание текста, ответы на вопросы по содержанию, умение задавать вопросы по содержанию прослушанного, определение последовательности событий.

Аудирование. Умение воспринимать на слух звучащую речь: чтение текста вслух учителем и одноклассниками, высказывания собеседников, адресованные себе вопросы. Понимание смысла звучащей речи: удержание обсуждаемого аспекта, способность отвечать на вопросы по ее содержанию и задавать собственные вопросы.

Чтение вслух. Укрепление чтения как основы для перехода от слогового чтения к чтению целыми словами, а также постепенного увеличения скорости чтения. Формирование мотива читать вслух в процессе чтения по ролям и чтения по цепочке. Освоение особенностей выразительного чтения.

Чтение про себя. Умение самостоятельно читать текст небольшого объема. Умение находить в изучаемом тексте необходимые сведения, а также умение находить в словарях нужные словарные статьи и извлекать из них требуемую информацию в рамках выборочного чтения.

Говорение. Освоение разновидностей монологического высказывания: в форме краткого или развернутого ответа на вопрос; в форме передачи собственных впечатлений, передачи жизненных наблюдений и впечатлений; в форме доказательного суждения с опорой на текст (зачитывание нужного места в тексте). Освоение особенностей диалогического общения: умение слушать высказывания собеседника и выражать к ним свое отношение
(согласие /несогласие). Умение спорить, опираясь на содержание текста. Этическая сторона диалогического общения – использование норм речевого этикета и воспитание сострадательного отношения к проигравшей в споре стороне.

Письмо. Выполнение письменных упражнений в рабочей тетради; краткие сочинения по личным наблюдениям и впечатлениям; мини-сочинения по иллюстрациям и рисункам художественных произведений; обучение культуре предметной и бытовой переписки (написание SMS-сообщений, писем и поздравительных открыток, формулы вежливости).

Работа с текстом художественного произведения. Понимание и обсуждение текста (через систему вопросов и заданий) , понимание переживания в лирическом стихотворении, противоположные позиции героев и авторский вывод в рассказе, основная интонация в колыбельной песне, былине, гимне и т.д. Определение особенностей построения текста, выявление средств художественной выразительности. Умение определять характер героя (через его словесный портрет, анализ поступков, речевое поведение, через авторский комментарий), проследить развитие характера героя во времени, сравнительный анализ поведения разных героев. Обнаружение (с помощью учителя) авторской позиции в прозаических текстах и направления авторских переживаний в лирических текстах. В результате работы с текстом: умение выделять в тексте разные сюжетные линии; устанавливать причинно-следственные связи в развитии сюжета и в поведении героев; понимать авторскую точку зрения; выделять основную мысль текста; обнаруживать выразительные средства.

Работа с учебными и научно-популярными текстами. Осмысление содержания текста, выделение в тексте отдельных частей, ключевых слов, составление плана пересказа.

Внеклассное чтение. Организация подготовки учащихся к самостоятельному чтению книг, расширению и углублению читательского кругозора, познавательных интересов. Развитие устойчивого и осознанного
интереса к чтению художественной литературы, знакомство с детской книгой как явлением культуры.

Устное народное творчество. Систематизация знаний учащихся о малых фольклорных жанрах татарского народного творчества и понятия «устное народное творчество». Формирование представления о фольклорных произведениях. Жанровое разнообразие фольклорных произведений (докучная сказка; сказки о животных, волшебные и бытовые сказки; малые фольклорные формы: загадки, считалки, колыбельные песенки, пословицы и т.д.). Представление о жанрах басни. (Басни –

авторские произведения, укорененные в сказке о животных и в фольклорном мире ценностей.). Жанры рассказа и литературной сказки, авторская поэзия. Особенности лирического произведения (ритм, рифма). Различение рифмы и понимание содержательности каждого конкретного вида рифмы. Освоение понятий «тема» и «основная мысль», а также «основное переживание» героя произведения. Практическое различение произведений разного жанрового характера (без освоения понятия «жанр»). Практическое освоение представления о сюжете. Представление о герое произведения, об авторе-рассказчике. Практическое различение в текстах и уяснение смысла использования средств художественной выразительности: олицетворения, сравнения, гиперболы, контраста, звукописи, фигуры повтора.

Работа с текстами разных видов и жанров литературы. Определение принадлежности текста к фольклору или кругу авторских произведений. Понимание жанровых особенностей текста (волшебная сказка, докучная сказка, рассказ, колыбельная песенка, гимн и т.д.) Понимание разницы между художественным и научно-популярным текстами. Умение доказательно показать принадлежность текста к кругу художественных или научно-популярных текстов. Понимание отличий прозаического и поэтического текстов.

Работа с произведениями разных видов искусства (литература, живопись, прикладное искусство, скульптура, музыка). Представление о литературе как об одном из видов искусства (наряду с живописью, музыкой и т.д.). Общее и специфическое разных видов искусства.

Элементы творческой деятельности. Чтение художественного произведения (или его фрагментов) по ролям и по цепочке. Умение читать выразительно поэтический и прозаический текст. Умение осознанно выбирать интонацию, темп чтения и делать необходимые паузы в соответствии с особенностями текста. Умение работать с иллюстрациями в учебнике, сравнивать их с художественными текстами. Способность устно и письменно (в виде высказываний и небольших сочинений) делиться своими личными впечатлениями.

Круг детского чтения. Произведения устного народного творчества Малые жанры фольклора (прибаутки, считалки, скороговорки, загадки, заклички); народные сказки (докучные, сказки о животных, бытовые, волшебные); пословицы и поговорки. Авторские произведения, басни. Литературные авторские произведения. Произведения классиков отечественной литературы XIX–XX вв. (стихотворения, рассказы, волшебные сказки в стихах, повесть). Произведения классиков детской литературы (стихотворения, рассказы, сказки, сказочные повести). Произведения современной отечественной (с учетом многонациональности России) и зарубежной литературы (стихотворения, рассказы, сказки, сказочная повесть). Разные виды книг: историческая, приключенческая, фантастическая, научно-популярная, справочно-энциклопедическая литература; детские периодические издания (детские журналы). В результате обучения на уровне начального общего образования будет обеспечена готовность школьников к получению дальнейшего образования на уровне основного общего образования и достигнут необходимый уровень их общекультурного и литературного развития.

Выпускник научится:

- работать с текстом: выделять нужную информацию и использовать ее в разных учебных целях; ориентироваться в книге и работать сразу с несколькими источниками информации; пользоваться словарями, периодическими изданиями и фондом школьной библиотеки;

- понимать то, что литература – это искусство слова, один из видов искусства.

1нче сыйныфның рус төркемендә әдәби уку буенча планлаштырылган нәтиҗәләр

Өйрәнелә торган бүлек	**Укучы өйрәнә**	**Укучы өйрәнергә мөмкинчелек ала**	**Метапредмет нәтиҗәсе**	**Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр**
“Сөйләм һәм уку эшчәнлеге төрләре” юнәлеше бенча	- фольклор әсәрләрен (такмак, җыр, санамыш, табышмак, мәкаль, әйтем, әкиятне) аңлап зиһенгә кабул итә һәм аера белергә; - төрле жанрдагы	- укылган әсәрнең әхлакый эчтәлеген аңларга; әсәр һәм геройлар турында фикерләрен җикерергә; - әсәр өзекләреннән укылган әсәрләрне танырга. - әдәби әсәрләрне	Регулятив күнекмә 1. Теләсә нинди эшчәнлектә иң беренче проблеманы аерып ала, аның чишелеш юлларын билгели, аерып алынган проблеманы мөстәкыйль хәл итә, рефлексия ясый, үз эшенә адекват бәя бирә: булган белем нәтиҗәсен анализлый, киләчәк нәтиҗәне планлаштыру; үз проблемаларын тиңләштерә, төп проблеманы билгеләү; билгеле проблема нигезендә эшчәнлеккә максат куя, мөмкин булган чишү юлларын билгеләү. 2. Мөстәкыйль рәвештә максатка ирешү юлларын, шулай ук альтернатив юлларын планлаштыра белү: роблеманы чишү планын төзү (проект өстендә эш); уку һәм танып-белү мәсьәләләрен чишкәндә туган потенциаль авырлыкларны билгеләү, аларны бетерү чараларын табу; уку һәм танып-белү мәсьәләләрен	1. Үзеңне Рәсәй гражданины итеп тою: ватандарлык; Ватанга, күпмилләтле Рәсәй халыкларының үткәненә, бүгенгесенә хөрмәт, Ватаның алдында бурыч һәм җаваплылык хисе, рус теле һәм Рәсәй халыклары телләренең кулланылышта булуының әһәмияте. Үзеңне милләтеңнең вәкиле итеп тану; туган телеңнең, туган төбәгеңнең, милләтеңнең тарихын һәи мәдәни

	(хикәя, шигырь, әкият) әсәрләрне кычкырып укырга һәм эчтәлек буенча сорауларга җавап бирергә; - әдәби әсәрне дөрес итеп әйтергә (авторның исем-фамилиясе, әсәрнең исеме); - китап тышлыгын модельләштерергә: авторын, исемен, жанрын һәм темасын	анализларга, аларның билгеле бер жанрга каравын, идеясен тотып ала белергә; - геройларга характеристика бирергә, төрле әсәрдәге бер яки берничә геройны чагыштыра белергә; - төрле жанрдагы әдәби әсәрләрне ишетеп кабул итергә, эчтәлекне дөрес аңларга;	чишүнең шартларын, шулай ук бирелгән вариантлардан таба, билгели белү. 3. Үзеңнең чынбарлыкны үзгәртүгә юнәлтелгән адымыңны планлаштырылган нәтиҗәләр белән тиңләштерә белү, нәтиҗәгә ирешү процессында үз эшчәнлегеңә контроль ясый белү: педагог һәм яшьтәшләре белән бергә уку эшчәнлеген бәяләү һәм көтелгән нәтиҗәләрнең критерийларын билгели белү; үз эшчәнлеген бәяләү һәм көтелгән нәтиҗәләрнең критерийларын билгеле бер системага салу (шулай ук өстен булганнарын сайлый белү); үз эшчәнлегеңнең бәяләү инструментларын сайлау,тәкъдим ителгән шартлар һәм таләпләр рамкасында эшчәнлегеңә үзконтроль ясау; көтелгән нәтиҗәгә ирешә яки ирешә алмау сәбәпләрен аргументлаштырып,үз эшчәнлегеңә бәя бирү. 4. Уку мәсьәләләренең дөреслегенә, аны чишкәндәге үз мөмкинлекләреңә бәя бирә белү: уку мәсьәләләрен бәяләү критерийларының дөреслеген билгели белү; максаттан чыгып, нәтиҗә һәм гамәл ысулларын аера, эшләнелгән бәя һәм үзбәя критерийларын иркен куллана белү; эшчәнлек максатыннан чыгып, бирелгән яки мөстәкыйль билгеләнгән критерийлар нәтиҗәсендә үз эшчәнлегең продуктына бәя бирә белү.	мирасын белү. Рәсәй халыкларының һәм дөнья халыкларының теленә, диненә, мәдәни мирасына хөрмәт белән карау. 2. Мотивация нигезендә белем алу һәм танып белүнең укучыларның үзлегеннән үсеш, үзлегеннән укып белем алуга әзерлек һәм мөмкинлекләре. 3. Шәхси сайлау нигезендә мораль (әхлакый) проблемаларны чишүдә компетентлык һәм камилләшкән мораль, аң, әхлакый хисләр һәм әхлакый тәртип (үзеңне тоту) , үз гамәлләреңә аңлы һәм җаваплы караш формалаштыру: диннәргә түземлелек, кешеләрнең дини карашларына, хисләренә хөрмәт белән карау. Укуга җаваплы караш, хезмәткә хөрмәтле

	(туган ил, балалар, хайваннар, табигать турында сөйләргә)	- әдәбиятның образлы дөньясын сүз сәнгате күренеше буларак аңларга, әдәби әсәрләрнең эстетик ягын кабул итәргә.	5. Үзконтроль нигезләрен яхшы белү, уку һәм танып-белү процессында үзбәя, карар кабул итүне аңлы рәвештә сайлый белү: бер-береңне тикшерү процессында үзеңнең, башкаларның уку һәм танып-белү эшчәнлеген күзәтә, анализлый белү; шәхси белем алу эшчәнлегендә көтелгән нәтиҗәләрне реаль нәтиҗәләр белән чагыштыра, нәтиҗәләр чыгара белү; уку ситуацияләрендә карар кабул итә белү һәм җаваплылык хисе тою; мөстәкыйль рәвештә уңышыңның яки уңышсызлыгыңның сәбәпләрен ачыклый белү, уңышсызлык ситуацияләреннән чыгу юлларын таба белү. Танып-белү күнекмәсе 6. Төшенчәләрне билгели, йомгаклый, аналогияләрне таба, логик фикерләү, дөрес нәтиҗә һәм йомгак ясау күнекмәләре: мөһим һәм аннан бәйле сүзләрдән торган логик чылбыр төзү; ике яки берничә предметның, күренешнең гомуми билгесен табу, аларның охшашлыгын аңлату; аерым билгеләре буенча предмет һәм күренешләрне берләштерү, чагыштыру, классификацияләү, факт һәм күренешләрне гомумиләштерү; фикер йөртүне предметларны һәм күренешләрне чагыштыру һәм гомуми билгеләрне аерып алу нигезендә төзү; алынган мәгълүматны, чишеләсе мәсьәләне контекст эчендә интерпретацияләп аңлатып бирү.	караш формалаштыру, социаль кирәкле хезмәттә катнашу. Кеше тормышында һәм җәмгыятьтә гаиләнең кирәклелеген аңлау, гаилә әгъзаларына хөрмәт белән караш һәм кайгыртучан мөнәсәбәт. 4.Заманча дөньяның социаль, мәдәни, тел, рухи төрлелеген истә тотып, дөньяга тулы бер караш булдыру . 5.Башка кешегә, аның уй-фикеренә, дөньяга карашына, мәдәниятенә, теленә, диненә карата аңлы, хөрмәтле һәм игелекле караш булдыру. Башка кешеләр белән диалог оештырырга әзер һәм сәләтле булу һәм үзара аңлашуга ирешү (үзеңне аралашуның тигез хокуклы субьекты итеп тою, диалог буенча партнер образын
“Әдәби пропедевт и-ка” юнәлеше буенча	- өйрәнелә торган әсәрләрнең жанрларын һәм темаларын билгеләргә һәм әйтергә; - сөйләмдә әдәби төшенчәләрн е (әдәби әсәр, авторның исеме һәм фамилиясе, әсәрнең	- әкият һәм шигырь, табышмак һәм мәкаль текстларын чагыштырыг а; - тексттан геройлар арасындагы диалогны табып укырга; - рәсеме һәм тышлыгы буеча		

	исеме) кулланырга; - шигырь, хикәя, табышмак, мәкаль, әкият жанрларын аерырга;	китапның якынча темасын билгелергә	7. Уку һәм танып-белү мәсьәләләрен чишү өчен билге, символ, модель, схемаларны үзгәртү һәм куллана белү күнекмәсе: предмет һәм күренешләрне билге һәм символлар белән билгели; предмет һәм күренешләр арасындагы логик бәйләнешне билгели, аларны билге, схемалар аша күрсәтү; предметның яки күренешнең абстракт, реаль образын тудыру; мәсьәләнең шарты яки чишелү ысулы нигезендә модель, схема төзү; туры, кыек, каршылыклы исбатлау төзү; бирелгән предмет өлкәсен билгеләүче гомуми законнарны ачыклау максатыннан модельләрне үзгәртү.	төзүгә әзерлек, мөмкин булган диалог оештыру ысулларын төзүгә әзерлек; кызыксынуларын, эшчәнлекләрен (процедураларын) конверсияләү (үзгәртү) буларак, диалог барышын оештыруга әзерлек; аралашу алып баруга әзерлек һәм сәләтлелек.
“Иҗади эшчәнлек” юнәлеше буенча	- диалог формасындагы кечкенә әсәрләрне рольләргә бүленеп укырга; - укылган әсәр геройлары белән төрле вакыйгалар уйларга; - герой яки үз исеменнән әсәр	- укылган әсәрнең аерым эпизодларына рәсем ясарга; аерым - эпизодларны парлап яки төркемләп сәхнәләштерергә; - телдән кечкенә	8. Аңлап уку: үз эшчәнлеге максатларына туры килгән, соралган информацияне тексттан табу; текст эчтәлегендә ориентлашу, текстның тулы мәгънәсен аңлау. 9. Экологик фикерләүне формалаштыру һәм үстерү, аны танып-белү: табигый тирәлеккә үзенең мөнәсәбәтен билгели белү; экологик белемнәрне тарату, проект эшләр, модельләр, сочинениеләр, рәсемнәр аша табигатькә үз мөнәсәбәтеңне белдерү. 10. Сүзлекләр, башка эзләнү схемаларын актив куллана белү сәләтен мотивлаштыруны үстерү: кирәкле мөһим эзләнә торган сүзләрне билгеләү;	6. Гомумкешелек нормаларын белү, төркемнәрдә һәм җәмгыятьнең төрле оешмаларында үзеңне тоту кагыйдәләрен үзләштерү; төрле яшь кысаларында укучыларның мәктәп үзидарә эшендә һәм иҗтимагый тормышта катнашу; яшүсмерләрнең иҗтимагый оешмаларында катнашырга

	эчтәлеген сөйләргә	хикәя, әкият уйларга	электрон эзләү системалары белән үзара бәйләнеш булдыру; эзләү нәтиҗәләрен үз эшчәнлегең белән чагыштырып карау. Коммуникатив күнекмә 11. Укытучы һәм яшьтәшләре белән бердәм эшчәнлекне оештыра, яшьтәшләре белән төркемгә берләшә, индивидуаль һәм төркемдә эшли белү күнекмәсе булдыру. Дәлилле итеп үз фикерен башкаларга җиткерә белү: бердәм эшчәнлектә мөмкин булган рольләрне билгели белү; бердәм эшчәнлектә билгеле бер рольне башкара белү; әңгәмәдәшеңнең позициясен аңлау һәм кабул итә белү; уку һәм танып-белү процессында позитив мөнәсәбәтләр булдыру; үз фикереңне аргументлар китереп, әдәпле яклый белү; үз фикереңә критик карау, үз хаталарыңны лаеклы рәвештә таный белү һәм аны төзәтә белү; төркемдә уку эшчәнлеген оештыра белү (гомуми максатлар билгели белү, рольләрне бүлешү, бер-берең белән уртак фикергә килү. 12. Үз хисләреңне, фикерләреңне бирү, үз эшчәнлегеңне планлаштыру, язма һәм телдән, монологик һәм контекстсөйләм төрләрен оста файдалана белү: коммуникация бурычларын билгели белү һәм аңа туры килгән сөйләм чараларын сайлап ала белү; башка кешеләр белән коммуникация барышында сөйләм чараларын сайлап ала һәм	әзер тору; оештыру эшчәнлегендә компетентлык кыйммәтләрен үзләштерү; бердәм башкарыла торган эшчәнлеккә уңай караш тудыру; анализ ясау, проектлаштыру эшчәнлеген оештыру, шәхесара мөнәсәбәтләрдә отышлы икеяклы хезмәттәшлек алымнарын булдыру; Үзеңдә лидерлык сыйфатларын тормышка ашыру ысулларын формалаштыру. 7. Сәламәт һәм куркынычсыз яшәү рәвеше кыйммәтләренең формалашуы; кеше тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янаучы (тудыручы) гадәттән тыш хәлләрдә коллектив һәм индивидуаль

			куллана белү (парлы диалог, кече төркемдә һ.б.); диалог барышында үз фикереңне дәлилләп бирә, партнер фикерен сорый белү, диалог барышында карар кабул итә һәм аны әңгәмәдәшең белән яраштыра белү; тиешле сөйләм чаралары кулланылып төзелгән оригиналь язма текстлар булдыру. 13. Информацион-коммуникатив технологияләр өлкәсендә компетентлыкны формалаштыру һәм үстерү: уку һәм практик мәсьәләләрне чишү өчен кирәкле информацион ресурсларны ИКТ чаралары аша эзләргә һәм максатчан кулланырга; информацион һәм коммуникатив уку мәсьәләләрен чишү өчен, шулай ук: хат язу, сочинение, презентацияләүдә компьютер технологияләрен куллана белү; мәгълүматне этик һәм хокукый нормаларны истә тотып куллана белү.	үз-үзенне тоту, юлларда, транспорта үзеңне тоту кагыйдәләрен формалаштыру. 8. Дөнья һәм Рәсәй халыкларының сәнгать мирасын аңлау, эстетик характердагы иҗади эшчәнлекне үзләштерү аша: төрле этномәдәни гореф-гадәтләрне чыгалдыручы әдәби әсәрләрне аңлау сәләте; гомуми рухи мәдәният, тормышны танып-белүнең үзенчәлекле ысулы һәм аралашуны оештыру чаралары буларак,укучыларда әдәби культура нигезләрен формалаштыру; әйләнә-тирә дөньяны эстетик, эмоциональ кыйммәт аша күзаллау; дөньяны эстетик, эмоциональ кыйммәт аша үзләштерү, үз-үзеңне күрсәтү һәм мәдәниятнең әдәби, әхлакый киңлегендә

				ориентлаша белү сәләте; кеше матурлыгын аңлау аша,үз иленнең мәдәният тарихына хөрмәт; әдәби әсәрләрне өйрәнү ихтыяҗы булу; мәгънәви, эстетик һәм шәхескә юнәлтелгән кыйммәт буларак, әдәби мәдәниятнең гореф-гадәтләренә актив мөнәсәбәт формалаштыру. 9.Тормыштагы төрле очракларда экологик ориентлашкан рефлексив бәя бирерлек һәм практик эшчәнлек тәҗрибәсе булырлык, экологик фикер йөртүнең заманча дәрәҗәсенә туры килерлек экологик культура нигезләрен формалаштыру: табигатьне өйрәнергә, авыл хуҗалыгы хезмәте белән шөгыльләнергә, табигатьне эстетик-нәфис итеп чагылдырырга, туризм , шул исәптән экотуризм белән шөгыльләнергә,

				табигатьне саклау эшчәнлеген тормышка ашырырга әзерлекле булу.

1 нче сыйныфның рус төркемендә әдәби уку буенча укыту фәненең эчтәлеге(Содержание)

№	Бүлек исеме	Тема буенча предмет нәтиҗәсе, коммуникатив максат	Сәгать саны
1	**Әйдәгез, танышабыз!/ Давайте, познакомимся!**	Әңгәмәдәшең белән контакт урнаштыра, хәлен сорый белү. Әңгәмәдәшеңнең яшәү урынын сорый һәм үзеңнең кайда яшәвең турында хәбәр итә белү. Бер-береңнең яшен, ничәнче сыйныфта укуын сорый, җавап бирә белү. Бергә уйнарга чакыра белү. Әйдәгез танышабыз! Татарстан шәһәрләре; Дустыңны уенга чакыру. Создавать контакт с собеседником, спросить о его состоянии. Умение спросить о месте проживания собеседника и сообщать о том, где ты живёшь. Умение спрашивать друг друга, в каком классе учится, отвечать. Умение позвать играть вместе.Давайте познакомимся! Города Татарстана.	**3**
2	**“Урман дусларыбыз”/ Наши лесные друзья**	Кыргый хайваннарның исемнәрен атый, санын әйтә белү. Кыргый хайваннарның кайда яшәгәнен әйтә, аларны сурәтли белү. Урман дусларыбыз; Рус халык әкияте “Теремкәй”.	**2**

		Умение называвать имена диких животных и количество. Умение говорить, где живут дикие животные, их изображать.Наши лесные друзья. Русская народная сказка «Теремок».	
3	**“Спорт бәйрәме”/ Спортивный праздник**	Иптәшеңә командалар бирә белү. Спорт бәйрәмендә нишләгәнеңне әйтә белү. Дустыңны уйнарга чакыра, кем белән уйнаганыңны әйтә белү. Спорт бәйрәме; дустыңны уенга чакыру. Умение дать товарищу команды. Уметь говорить, что ты делаешь на спортивном празднике. Пригласить друга играть, сказать, с кем ты играешь. Спортивный праздник; приглашение на игру своего друга.	**2**
4	**“Мәктәптә”**	Уку-язу әсбапларының исемнәрен әйтә, үзеңә сорап ала, иптәшеңә тәкүдим итә, кирәклеген,санын әйтә белү. Мәктәптәге уку хезмәтен атый, үзеңнең, иптәшеңнең ничек укуын әйтә белү. Предметларның урынын әйтә белү (китап өстәлдә). Уку-язу әсбапларының кирәклеген әйтү, иптәшеңә тәкъдим итү, үзеңә сорап алу. Үзеңнең һәм иптәшеңнең ничек укыганын әйтү. Умение говорить названия учебных пособий, просить себе, предлагать товарищу, говорить количество. Умение говорить о том, как учится его товарищ. Умение произносить местоположение предметов (книга на столе). Сказать о необходимости учебных принадлежностей, предложить товарищу, выпросить себе. Говорить, как ты и твой товарищ учится.	**5**
5	**“Йорт хайваннары һәм кошлары”**	Йорт хайваннары һәм кошларының исемнәрен әйтә, саный, яшәү урынын әйтә белү. “Акбай” тексты, “Без йоклыйбыз” тексты; “Тыныч йокы” шигыре. Умение произносить имена домашних животных и птиц, количество, называть место жительства.	**3**

6	**“Бакчада”/ “В огороде”**	Яшелчә һәм җиләк-җимеш исемнәрен, санын, аларның төсен, тәмен әйтә, аларны сорап ала белү. Бакчада нәрсә үскәнен, нинди эшләр эшләгәнеңне әйтә белү. Нәрсә яратканыңны, яратмаганыңны әйтә, сорый белү. Хезмәтеңә карап, геройга бәя бирә белү. Санамыш; “Шалкан” әкияте; “Щи” тексты. Умение спрашивать названия овощей и фруктов, количество, их окраски, вкусы. Умение говорить, что в саду растет, что ты делаешь. Умение говорить, что ты любишь, что не любишь и оценить друга. Сказка Репка». Текст «Щи»	**3**
7	**“Кыш җитте”\ “Наступила зима”**	Кыш билгеләрен әйтә, сорый, һава торышын тасвирлый белү. Яңа ел бәйрәме турында сөйли белү. Бәйрәмгә барганыңны, бәйрәмнең кайда булганын әйтә белү. Кышкы уен төрләрен әйтә, уенга чакыра белү. Чана, чаңгы, тимераякларның барлыгын, юклыгын, нәрсә шуганыңны әйтә белү. “Кыш бабайга хат”; “Кыш бабай килә” шигыре; “Яңа ел бәйрәме” тексты. Умение произносить признаки зимы, спрашивать, описывать погоду. Умение говорить о новогоднем празднике. Уметь говорить, что едешь на праздник, где будет праздник. Говорить о зимних играх, призывать к игре. Уметь говорить, что есть сани, лыжи, коньки и что ты катаешься. «Письмо Деду Морозу»; стихотворение «Кыш бабай килә»; Текст «Новогодний праздник».	**3**
8	**“Сәламәт бул!”/ “Будь здоров”**	Тән әгъзаларының исемнәрен атый, кайсы җирең авыртканын сорый, әйтә белү. Сәламәт булу өчен киңәшләр бирә белү. Авыру кешенең хәлен сорау, аңа дару, чәй тәкъдим итә белү. Шәхси гигиена предметларының исемнәрен, аларның барлыгын, юклыгын, кирәклеген әйтә, аларны сорап ала белү. “Хәл сорау – кирәкле эш” тексты; шәхси гигиена предметларын сорап алу. Назвать названия части тела, узнать, где болит. Умение давать советы, чтобы быть здоровым. Вопросы о состоянии больного, рекомендовать ему лекарство, чай. Умение называть	**2**

		предметы личной гигиены, говорить о том, что они есть, нет, нужны, спрашивать их. Текст «Хәл сорау – кирәкле эш»; спросить предметы личной гигиены.	
9	**“Безнең гаилә”/ “Наша семья”**	Гаилә әгъзаларының исемнәрен атый, үз гаиләң турында сөйли белү, иптәшеңнең гаиләсе турында сорый белү. Язгы көнне сүрәтләп сөйли белү. Яз фасылының ошаганын, ошамаганын әйтә белү. Бәйрәм белән котлый, кемгә бүләк бирүне әйтә белү. “Безнең гаилә” тексты; Г. Тукай “Безнең гаилә” шигыре; Ф. Кәрим “Яз җитә”шигыре. Умение назвать имена членов семьи, рассказать о своей семье, спросить о семье товарища. Умение говорить о признаках весны.Умение сказать, что весна нравится, не нравится. Поздравлять с праздником, сказать кому подарок. Текст «Наша семья»; стихотворение «Наша семья»; Стихотворение Ф. Карима “Весна наступает”.	**2**
10	**“Татар халык ашлары”/ “Татарские народные блюда”**	Татар халык ашларының исемнәрен, ризыкларның тәмле булуын, нинди ризыклар яратканыңны, нинди ризык кирәк икәнен, нәрсә белән чәй эчкәнеңне әйтә белү. Кунакларны каршы ала, аларны табынга чакыра белү. Туган көн турында сөйли, туган көн белән котлый белү. “Татар халык ашлары”; “Кунакта” тексты; “Туган көн” шигыре. Умение говорить о названиях татарских народных блюд, вкусных блюдах, о том, какие блюда ты любишь, какие блюда нужны.Встречать гостей, приглашать их к столу. Умение говорить о дне рождения, поздравлять с днем рождения. «Татарские народные бдюда»; Текст «В гостях»; Стихотворение “Туган көн”.	**3**
11	**“Кибеттә”/”В магазине”**	Ашамлыкларның исемнәрен, нәрсә ашаганыңны, эчкәнеңне әйтә, кибеттә сатып ала белү. Савыт-саба исемнәрен дөрес әйтә белү. Киемнәрнең исемен, төсен, нинди кием кигәнеңне әйтә белү. “Ашамлыклар кибетендә” тексты; Б. Рәхмәт “Аш вакыты” шигыре; “Кибеттә” тексты.	**3**

		Умение произносить названия блюд, что ешь, пьешь, купишь в магазине. Умение правильно произносить названия посуды. Умение говорить о названиях одежды, цветах, в какой одежде. Текст «В продуктовом магазине»; Стихотворение Б. Рәхмәт «Аш вакыты»; Текст «В магазине».	
12	**“Без шәһәрдә яшибез”/ "Мы живем в городе”**	Нинди республикада яшәгәнеңне, Татарстан шәһәрләре исемнәрен әйтә белү. Нинди транспортта барганыңны әйтә белү. “Безнең шәһәр” тексты; “Малайлар транспортта бара” тексты. Умение называть города Татарстана, в какой республике ты живёшь. Уметь говорить, на каком транспорте едешь. Текст «Наш город»; Текст «Мальчики идут на транспорте».	**2**
13	**“Җәй җитә”/ “Наступает лето”**	Җәй билгеләрен әйтә белү. Дусларны Сабантуй бәйрәменә чакыра, бәйрәмдә нишләгәнеңне әйтә белү “Дуслар, кая барасыз?” шигыре; Г. Тукай “Бала белән күбәләк” шигыре; “Сабантуй – күңелле бәйрәм” Умение называть признаки лета. Приглашать друзей на Сабантуй, сказать, что ты делаешь на празднике .Стихотворение «Друзья, куда идете?»; «Ребенок и бабочка»; «Сабантуй - веселый праздник»	**3**
	Барлыгы/ Всего		**33**

1 нче сыйныфның рус төркемендә әдәби уку буенча
Федераль дәүләт белем бирү стандартларына нигезләнеп төзелгән календарь-тематик план

№	**Өйрәнелә торган бүлек, уку материалының темасы**		**Үткәрү вакыты:**

		Сәг. саны	План	Фактик
Әйдәгез, танышабыз!/ Давайте познакомимся! (3 сәгать). Лексика: исәнме(сез), хәерле көн, мин, син, ул, бу, кыз, малай,укучы, укытучы, ничек? кем? нәрсә? исем, сау бул, яхшы, әйе, юк, түгел, ул, кайда? шәһәр исемнәре, яши, авыл, шәһәр, ничә? яшь, Татарстан, уйныйбыз,әйдә, ярый.1-10 кадәр саннар, ничәнче? Татарстан, Россия шәһәр исемнәре, ә, әйдә, ярый, Шүрәле, бала, күбәләк, эт, песи, Акбай, урман				
1.	"Әйдәгез танышабыз!" темасына диалогик сөйләшү/"Диалог на тему Давайте познакомимся!"	1	6.09	
2.	Татарстан шәһәрләре/ Города Татарстана	1	13.09	
3.	Әйдә бергә уйныйбыз/ Давайте играть вместе	1	20.09	
Урман дусларыбыз /Лесные друзья.Туган якның табигате/ Природа родного края(2 сәгать) Лексика: Аю, бүре, төлке, тиен, керпе, куян, урман, фил, жираф, арыслан, кечкенә, усал, хәйләкәр, куркак, яши, дус, Шүрәле				
4.	Урман дусларыбыз./ Наши лесные друзья	1	27.09	
5.	Рус халык әкияте. “Теремкәй”/ Русская народная сказка. "Теремок”	1	4.10	
Спорт бәйрәме .Спорт уеннары һәм сәламәтлек. / Спорт и спортивные игры. (2 сәгать). Лексика: йөзә, сикерә, оча, йөгерә, нишли?, нишлиләр? кил, кил әле, бара, кайта, уйный				
6.	Спорт бәйрәме./ Спортивный праздник	1	11.10	
7.	Дустыңны урамга уйнарга чакыру/ Приглашение друга играть на улице	1	18.10	
Мәктәптә.Минем мәктәбем һәм сыйныфым./ В школе. Моя школа и мой класс. (5 сәгать Лексика:Дәфтәр, китап, бетергеч, каләм, акбур, дәрес, рәсем, татар теле, нишли? укый, яза, рәсем ясый, җырлый, мәктәп, бүген, бар,кирәкме? бир әле, мә, ал, такта, нинди? пычрак,чиста, яхшы, матур, кирәк(ми), рәхмәт, кайда? өстәлдә, укучы, укытучы, начар, бас, утыр, татар теле, җыр				
8.	Уку-язу әсбапларының саны, төсе, барлыгы, юклыгы./ Количество ,наличие, отсутствие учебных пособий, цвет,	**1**	25.10	
9.	Без ничек укыйбыз?/ Как мы читаем?	**1**	8.11	
10.	“Акбай” тексты./ Текст “Акбай”	1	15.11	
11.	“Без йоклыйбыз” тексты./ Текст “Мы спим”	1	22.11	

12.	“Тыныч йокы” шигыре./Стихотворение “Спокойной ночи малыши”	1	29.11	
Бакчада Мин һәм гаиләм. \В огороде.Я и моя семья(3 сәгать) Лексика: 11-20 гә кадәр саннар, ачы, түгәрәк, баллы, кишер, яшелчә, помидор,шалкан, кыяр, бәрәңге, суган, кәбестә, җиләк, чия, карлыган, алма, лимон, груша, әфлисун, слива, миләш, кура җиләге, карбыз, кызыл, зәңгәр, яшел, ак, кара, сары, тәмле, тәмле түгел, яратам, бир әле, мә, ал, ничә сум, бирегез әле, җыя, чәчәк				
13.	Санамышлар/ Подсчеты	1	6.12	
14.	Рус халык әкияте. “Шалкан”/ Русская народная сказка. “Репа”	1	13.12	
15.	“Базарда сатып алу” темасына диалогик сөйләшү/Диалогический разговор на тему” приобретение на рынке"	1	20.12	
Кыш җитте Ял итү./Наступила зима. Поездки и путешествия. (3 сәгать) Лексика: кыш, салкын, кар ява, җил, буран, җил исә, чаңгы, чана, әкрен, ярый, шуа, тау, яңа ел, Кыш бабай, Кар кызы, чыршы, яшел, бәйрәм, җитә, котлыйм, уенчык, шар, килә				
16.	Кыш бабайга хат/ Письмо Деду Морозу	1	10.01	
17.	“Кыш бабай килә” шигыре/Стихотворение " Дед Мороз приходит”	1	17.01	
18.	“Яңа ел бәйрәме” тексты./ Текст " Праздник Новый год”	1	24.01	
Сәламәт бул! / Будь здоров!(2 сәгать) Лексика: баш, бит, чәч, борын, колак, авыз, кул, күз, аяк, бармак,авырта, сабын, тарак, сөлге теш щеткасы, чистарта, юа, сөртә, тарый				
19.	“Хәл сорау – кирәкле эш” тексты./ Текст “Умение спросить как дела- важно!”	1	31.01	
20.	Шәхси гигиена предметларын сорап алу/ Спрос предметов личной гигиены	1	14.02	
Безнең гаилә . Наша семья(2 сәгать)				

	Лексика: әни, әти, апа, абый, сеңел, эне, әби, бабай, бәлеш, гөбәдия, чәкчәк, өчпочмак, ипи, эшли, пешерә, ит, савыт-саба, тәлинкә, чынаяк, чәнечке, кашык, пычак, эчә, ашый, өй, тату, кунак, булыша, ю, юа, тәмле, идән, яз, тамчы тама, эри, рәхәт, ошый, кошлар килә, көн җылы, яз җитә, ни өчен? Котлыйм, бәхет телим, бүләк, 8 нче Март			
21.	"Безнең гаилә" тексты. Г. Тукай "Безнең гаилә" шигыре./ Г. Тукай.Текст и стихотворение"Наша семья".	1	21.02	
22.	Ф. Кәрим "Яз җитә"./ Ф. Карим "Весна наступает"	1	28.02	
	Татар халык ашлары (3 сәгать)Ашханәдә Праздники.В столовой. Лексика: кунак, ярый, ярамый, уз, туган көн, кайчан? бәлеш, гөбәдия, чәкчәк, өчпочмак, ипи, эшли, пешерә, ит, савыт-саба, тәлинкә, чынаяк, чәнечке, кашык, пычак, эчә, ашый, тәмле, кунак.			
23.	"Татар халык ашлары"/ "Татарские народные блюда"	1	6.03	
24.	"Кунакта" тексты. /Текст "В гостях"	1	13.03	
25.	"Туган көн" шигыре./ Стихотворение " День рождения"	1	20.03	
	Кибеттә ./ Покупки (3 сәгать). Лексика: кишер, шалкан, алма, кыяр, бәрәңге, суган, кәбестә, җиләк, кызыл, зәңгәр, яшел, ак, кара, сары, тәмле, тәмле түгел, яратам, ничә сум, бирегез әле, чалбар, итек, яулык, итәк, бүрек, бияләй, башлык, күлмәк.			
26.	"Ашамлыклар кибетендә" тексты./ Текст "В продуктовом магазине"	1	3.04	
27.	Б. Рәхмәт "Аш вакыты" шигыре./ Б.Рахмат "Время обеда"	1	10.04	
28.	"Кибеттә" тексты./ Текст"В магазине"	1	17.04	
	Без шәһәрдә яшибез (2 сәгать)Татарстан Республикасы./ Моя Республика. Лексика: безнең, бик, матур, зур, киң, урам, йөри, Татарстан шәһәрләре исемнәре.			
29.	"Безнең шәһәр" темасына монологик сөйләм./ Монологическая речь на тему " Наш город"	1	24.04	

30.	“Малайлар транспортта бара” тексты./ Текст ” Мальчики едут в транспорте".	1	8.05	
Җәй ./ Лето (3 сәгать) Лексика: җәй, көн, елга, күл, җиләк, гөмбә, Сабантуй				
31.	“Дуслар, кая барасыз?” шигыре./ Стихотворение "Друзья, куда вы идете?"	1	15.05	
32.	Г. Тукай “Бала белән күбәләк” шигыре./ Стихотворение Г. Тукая “Бабочка с ребенком”	1	22.05	
33.	“Сабантуй – күңелле бәйрәм”. / “Сабантуй-весёлый праздник”	1	22.05	